

Přehled vnější činnosti EU

EU a politika rozšíření

Hlavní body agendy SZBP EU

Přehled SZBP č. 09/2020
září 2020
autor: Klára Ibrahim

Obsah:

EU A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	2
Obnovený dialog Srbska s Kosovem	2
AGENDA SZBP EU A VNĚJŠÍ ČINNOST	2
Společné zasedání EU - Kanada	2
Konference EU – ASEAN na ministerské úrovni	3
Jednání vedoucích představitelů EU – Čína	5
Zasedání Rady EU pro zahraniční věci	5
Libye	6
Bělorusko	6
Vztahy EU – Africká unie (AU)	7
Zasedání mezinárodní kontaktní skupiny pro Venezuelu (ICG) ..	7
K situaci v Jemenu	8
Posílení strategického partnerství EU – OSN pro udržení míru a řešení krizí	9
K situaci v Náhorním Karabachu	9

EU a politika rozšíření

Obnovený dialog Srbska s Kosovem

Dne 7. září 2020 se v Bruselu uskutečnilo setkání na vysoké úrovni v rámci obnoveného dialogu Bělehrad – Priština. Dialog Bělehrad – Priština byl zahájen roku 2010 po přijetí rezoluce Valného shromáždění OSN 64/298 (2010) a je zprostředkováván Evropskou unií. Jeho cílem je dosáhnout dojednání komplexní, právně závazné dohody zabývající se všemi nevyřešenými otázkami mezi oběma státy tak, aby Kosovo i Srbsko mohly postoupit na cestě v evropské integraci, vytvářet nové příležitosti a zlepšovat životní podmínky svých obyvatel. Vzájemná dohoda má také významně přispět k zajištění bezpečnosti, stability a prosperity celého regionu.¹

Setkání v Bruselu se zúčastnil vysoký představitel EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell, zvláštní zástupce EU pro dialog mezi Bělehradem a Prištinou a další regionální otázky západního Balkánu Miroslav Lajčák, prezident Srbska Aleksandar Vučić a předseda vlády Kosova Avdullah Hoti. Hlavním tématem jednání byla **ekonomická spolupráce a otázka pohřešovaných a vysídlených osob**. Dle vyjádření zvláštního zástupce EU Miroslava Lajčáka došlo v diskuzích o těchto tématech k významnému pokroku. V rámci jednání byla také zahájena diskuze o opatřeních týkajících se menšinových komunit a vypořádání vzájemných finančních a majetkových pohledávek, která by měla být součástí budoucí právně závazné komplexní dohody. Těmto tématům bude věnováno i další setkání, které je plánované na konec září 2020.²

Agenda SZBP EU a vnější činnost

Společné zasedání EU - Kanada

Dne 8. září 2020 se uskutečnilo společné zasedání na ministerské úrovni EU – Kanada. Evropskou unii reprezentoval vysoký představitel EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell a Kanadu ministr zahraničních věcí François-Philippe Champagne. Hlavními tématy jednání byla **krize vyvolaná covid-19 a naléhavé výzvy zahraniční a bezpečnostní politiky**.

Ve společném prohlášení, přijatém na závěr jednání, se představitelé zavázali zastávat vedoucí úlohu při posilování **globální reakce na aktuální pandemii covid-19** i budoucí krize podporováním globálního zdraví jako veřejného statku a podporovat pokračující úsilí Světové zdravotnické organizace (WHO) v této oblasti. Představitelé přivítali zřízení nezávislého panelu pro pandemickou připravenost a reakci a zavázali se i nadále poskytovat podporu multilaterálním institucím, včetně WHO a mezinárodního společenství, v jejich schopnosti reagovat na budoucí globální zdravotní krize. EU i Kanada rovněž plně podporují principy zelené, digitální, spravedlivé a odolné obnovy, které spojují investice a oddlužení s Cíli udržitelného rozvoje OSN. Představitelé také zdůraznili důležitost financování nových výzkumných projektů, koordinaci výzkumného úsilí

¹ Dialogue between Belgrade and Pristina. Eeas.europa.eu [online], 15/07/2020 [cit. 2020—09-18]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/eu-facilitated-dialogue-belgrade-pristina-relations/349/dialogue-between-belgrade-and-pristina_en.

² Belgrade-Pristina Dialogue: Remarks by the High Representative / Vice-President Josep Borrell upon arrival. Eeas.europa.eu [online], 07/09/2020 [cit. 2020-09-18]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84792/belgrade-pristina-dialogue-remarks-high-representative-vice-president-josep-borrell-upon_en.

pro vývoj vakcíny proti koronaviru a zajištění spravedlivého přístupu k budoucí vakcíně. EU a Kanada rovněž spolupracují v rámci mnohostranných fór s cílem prozkoumat, jak lze využít umělou inteligenci (AI) a další digitální technologie pro pomoc mezinárodnímu společenství reagovat na pandemii covid-19 a její následky. EU a Kanada budou také nadále úzce spolupracovat při identifikaci a reakcích na zahraniční hrozby, včetně manipulací s informacemi o pandemii covid-19 sponzorovaných některými státy.

V otázce **vztahu k Číně** představitelé prohlásili, že EU i Kanada budou nadále prosazovat společné zájmy a hodnoty vůči Číně, včetně podpory lidských práv a základních svobod. EU a Kanada budou i nadále vyzývat Čínu, aby dodržovala zásady právního státu a mezinárodní standardy správy a řízení, včetně otázek týkajících se obchodu, investic a vědy a technologie. EU a Kanada také vyjadřují hluboké znepokojení nad pokračujícím svévolným zadržováním dvou kanadských občanů v Číně, uplatňováním trestu smrti, zacházením s menšinami v Sin-ťiangu a Tibetu a situací v Hongkongu.

V reakci na situaci v **Bělorusku** představitelé EU a Kanady vyjádřili podporu běloruskému lidu v jejich přání demokratické změny a shodli se na tom, že prezidentské volby v Bělorusku ze dne 9. srpna 2020 nebyly ani svobodné, ani spravedlivé. Představitelé také odsoudili svévolné zatýkání a zadržování demonstrantů a oponentů režimu z politických důvodů i cílené útoky na nezávislá média. Uvedli, že od Běloruska, jako partnerského státu v rámci OBSE, očekávají respektování jeho mezinárodních závazků.

EU a Kanada také nadále neochvějně podporují nezávislost, svrchovanost a územní celistvost **Ukrajiny** v rámci jejích mezinárodně uznávaných hranic a odsuzují nezákonnou anexi Krymského poloostrova, která je v rozporu s mezinárodním právem. V prohlášení představitelé připomínají, že doba trvání hospodářských sankcí je zcela spojena s úplným plněním ruských závazků podle minských dohod.

EU a Kanada také společně odsuzují protiústavní svržení exprezidenta **Mali** Ibrahima Boubacara Keïta a vyzývají k návratu k ústavnímu pořádku. V otázce situace ve **Venezuele** představitelé zdůraznili, že EU i Kanada jsou nadále odhodlány posilovat mezinárodní úsilí na podporu mírového, politického a demokratického řešení krize ve Venezuele prostřednictvím svobodných, spravedlivých a inkluzivních legislativních a prezidentských voleb v souladu s mezinárodními normami.³

Konference EU – ASEAN na ministerské úrovni

Dne 12. září 2020 se Evropská unie prostřednictvím vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borella zúčastnila zasedání regionálního fóra zemí ASEAN ve vietnamském hlavním městě Hanoji, po němž následovala konference EU – ASEAN na ministerské úrovni, které vysoký představitel spolupředsedal společně se singapurským ministrem zahraničí Vivianem Balakrishnanem. Hlavními tématy byla spolupráce v reakci na pandemii covid-19 a její socio-ekonomické dopady, posilování konektivity, hospodářské

---

³ Joint press release following the European Union-Canada Ministerial Meeting. Eeas.europa.eu [online], 10/09/2020 [cit. 2020-09-21]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84921/joint-press-release-following-european-union-canada-ministerial-meeting_en.

spolupráce a spolupráce v oblasti bezpečnosti. V rámci zasedání regionálního fóra ASEAN (ARF) se poté EU připojila ke třem přijatým prohlášením:

1. V rámci společného prohlášení s regionálním fórem ASEAN o **zacházení s dětmi najatými nebo spojenými s teroristickými skupinami** se představitelé shodli, že nábor a vykořisťování dětí teroristickými skupinami jsou vážnými formami násilí páchaného na dětech. Vyzvali všechny účastníky ARF, aby pokračovali v boji proti terorismu a násilnému extremismu podporujícímu terorismus prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů a aby přijali veškerá vhodná legislativní, správní, sociální a vzdělávací opatření na národní a místní úrovni v souladu s mezinárodním právem za účelem ochrany dětí. Zároveň vyzvali členské státy ARF, aby v případě potřeby vyvinuly a implementovaly relevantní národní komplexní strategii se zhodnocením všech rizik a potřeb.⁴
2. V rámci společného prohlášení k **posílení spolupráce při prevenci a reakci na ohniska infekčních nemocí** vyzvali představitelé zúčastněné státy, aby mimo jiné spolupracovali při prevenci a reakci na ohniska infekčních chorob a na zmírnění a následném odstranění nepříznivých a mnohostranných dopadů v duchu solidarity, jednoty, spolupráce a vzájemné pomoci. Dále vyzvali, aby zúčastněné státy posílily systém včasného varování v regionu pro ohniska pandemického nebo epidemického potenciálu a podporovaly včasnou výměnu informací.⁵
3. V rámci společného prohlášení ke **spolupráci v oblasti bezpečnosti a při používání ICT v kontextu mezinárodní bezpečnosti** představitelé zdůraznili důležitost bezpečnosti ICT a narůstající důležitost bezpečnosti ICT jako hybné síly globálního ekonomického růstu, a to i v kontextu pandemie covid-19. V prohlášení dále zdůraznili odhodlání účastníků ARF podporovat bezpečné a odolné ICT systémy, které mohou přispět k regionální bezpečnosti a stabilitě. V této souvislosti hraje významnou roli soukromý sektor, technická komunita, občanská společnost a příslušné mezinárodní organizace. Představitelé vyzvali zúčastněné státy, aby podporovaly otevřené, bezpečné, stabilní, přístupné a mírové prostředí ICT s cílem předcházet konfliktům a krizím rozvíjením důvěry a spolupráce mezi účastníky ARF.⁶

---

⁴ ASEAN Regional Forum (ARF) Statement on the treatment of children recruited by or associated with terrorist groups. Eeas.europa.eu [online], 12/09/2020 [cit. 2020-09-22]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85138/asean-regional-forum-arf-statement-treatment-children-recruited-or-associated-terrorist-groups_en.

⁵ ASEAN Regional Forum Statement on enhancing cooperation to prevent and respond to infectious disease outbreaks. Eeas.europa.eu [online], 12/09/2020 [cit. 2020-09-22]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85136/asean-regional-forum-statement-enhancing-cooperation-prevent-and-respond-infectious-disease_en.

⁶ ASEAN Regional Forum Statement on cooperation in the field of security of and in the use of ICTs in the context of international security. Eeas.europa.eu [online], 12/09/2020 [cit. 2020-09-22]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85134/asean-regional-forum-statement-cooperation-field-security-and-use-icts-context-international_en.

Jednání vedoucích představitelů EU – Čína

Dne 14. září 2020 se uskutečnilo prostřednictvím videokonference jednání vedoucích představitelů EU a Číny, které navázalo na 22. summit EU – Čína ze dne 22. června 2020.⁷ Jednání předsedal předseda Evropské rady Charles Michel na straně EU a prezident Si Ťin-pching na straně Číny. Jednání se zúčastnily také předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová a za předsednictví Rady EU německá kancléřka Angela Merkelová. Evropští lídři vydali po skončení jednání společné prohlášení formou tiskové zprávy⁸, ve kterém vytyčili cíle EU pro dvoustranné vztahy s Čínou v celé řadě oblastí. V oblasti **obchodu a investic** představitelé EU uvítali pokrok v pokračujících jednáních o komplexní dohodě mezi EU a Čínou, zejména pokud jde o pravidla upravující chování podniků ve vlastnictví státu, nucený transfer technologií a transparentnost subvencí. EU současně zdůraznila, že je naléhavě potřeba zvýšit úsilí v otázkách vyrovnávání přístupu na trh a udržitelného rozvoje. Lepší spolupráce je také potřeba ve zlepšení přístupu na trh v oblastech, jako je zemědělsko-potravinářský průmysl, finanční služby a digitální odvětví. V oblasti **změny klimatu a biologické rozmanitosti** představitelé zdůraznili, že Čína je klíčovým globálním partnerem při snižování celosvětových emisí skleníkových plynů, v boji proti změně klimatu a ochraně biologické rozmanitosti. V této souvislosti je třeba, aby se Čína zavázala ke stanovení cíle klimatické neutrality a aby co nejdříve spustila národní systém obchodování s emisemi. V oblasti **reakce na covid-19** EU zdůraznila, že obě strany nesou odpovědnost za vedení celosvětového úsilí o vývoj a zavádění očkovací látky proti onemocnění covid-19 a za účast na nezávislém přezkumu poznatků získaných z mezinárodní reakce v oblasti zdraví na pandemii covid-19. V oblasti **mezinárodních vztahů** EU vyzvala Čínu, aby převzala větší odpovědnost, pokud jde o prosazování mezinárodního systému založeného na pravidlech. Vedoucí představitelé EU vyjádřili znepokojení nad kroky, jež Čína podniká v Hongkongu, jakož i v souvislosti se zhoršováním situace v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o zacházení s příslušníky menšin v provincii Sin-ťiang a v Tibetu. Představitelé se dohodli, že se těmito otázkami budou zabývat v rámci dialogu o lidských právech, který se bude konat koncem roku 2020 v Pekingu. EU také zdůraznila, že je třeba, aby se Čína zdržela jednostranných akcí v Jihočínském moři, podporovala mezinárodní mír a bezpečnost a dodržovala mezinárodní normy na podporu udržitelného rozvoje, především v Africe.⁹

Zasedání Rady EU pro zahraniční věci

Dne 21. září 2020 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC). Na začátku zasedání se uskutečnila diskuze o aktuálních tématech, v rámci které si ministři zahraničí vyměnili informace a názory na aktuální otázky související se situací v Libanonu, s Čínou, Tureckem, Ruskem a situací ve Venezuele. Rada se poté zabývala podrobněji situací v Libyi, Bělorusku a vztahy EU s Africkou unií.¹⁰

⁷ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 6/2020, s. 8. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

⁸ EU-China Leaders' Meeting: Upholding EU values and interests at the highest level. Consilium.europa.eu [online], 14/09/2020 [cit. 2020-09-23]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/09/14/eu-china-leaders-meeting-upholding-eu-values-and-interests-at-the-highest-level-joint-press-release-by-president-michel-president-von-der-leyen-and-chancellor-merkel/>.

⁹ Videokonference vedoucích představitelů EU a Číny, 14. září 2020. Consilium.europa.eu [online], 14/09/2020 [cit. 2020-09-24]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/international-summit/2020/09/14/>.

¹⁰ Foreign Affairs Council 21 September 2020, Background Brief. Consilium.europa.eu [online], 18/09/2020 [cit. 2020-10-07]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/media/45630/final-background-note-fac-sept_en.pdf.

Libye

Dne 21. srpna 2020 vydali dvě oddělená prohlášení předseda mezinárodně uznávané vlády národní jednoty se sídlem v Tripolisu Fáiz Sarráďž a jeho rival, předseda libyjské Sněmovny reprezentantů se sídlem v Tobruku Aguila Saleh Issa. Prohlášení se týkala vyhlášení příměří a dalšího postupu k ukončení libyjské krize. Jako důvod vyhlášení příměří uvedli oba lídři šíření epidemie koronaviru. Obě prohlášení se shodla na několika bodech. Oba představitelé vyzvali k obnovení těžby a vývozu ropy a blokování souvisejících finančních příjmů na zvláštním účtu v Libyjské zahraniční bance do doby, než bude dosaženo politického urovnání situace v Libyi v souladu s výsledky berlínské konference a se zárukami mise OSN a mezinárodního společenství. Oba představitelé se v prohlášení také vyslovili pro přeměnu regionu Syrta a Džufra na demilitarizované zóny. Obě prohlášení vyvolala u mezinárodního společenství obezřetný optimismus ohledně dalšího možného vývoje situace v Libyi.¹¹

Ministři zahraničí v návaznosti na tento vývoj stanovili jako hlavní priority pro další vývoj v Libyi dosažení **dohody o trvalém a udržitelném příměří** v rámci procesu pod vedením OSN, **ukončení ropné blokády** v celé Libyi a **obnovení politického dialogu**. Rada v této souvislosti také diskutovala o výsledcích nedávno zahájené operace Irini¹² pro zajištění provádění zbrojního embarga OSN.¹³ Rada dále přijala nové sankce vůči dvěma osobám, které jsou odpovědné za porušování lidských práv v Libyi, a vůči třem subjektům zapojeným do porušování zbrojního embarga OSN vůči Libyi. Sankce spočívají v případě fyzických osob v zákazu cestování a zmrazení majetku a v případě subjektů ve zmrazení majetku. Osoby a subjekty z EU kromě toho nesmějí osobám a subjektům zařazeným na seznam zpřístupňovat finanční prostředky. Vzhledem k těmto novým označením se nyní zákaz cestování do EU vztahuje na 17 osob zařazených na seznam a zmrazení majetku na 21 osob a 19 subjektů.¹⁴

Bělorusko

Během diskuze o situaci v Bělorusku Rada zopakovala¹⁵, že EU neuznává výsledek srpnových voleb a nepovažuje je za svobodné ani spravedlivé. Ministři poukázali na odhodlání a vytrvalost běloruského lidu navzdory represím, vyjádřili mu hlubokou solidaritu v jeho úsilí o prosazení demokracie a vyzvali k novým, svobodným a spravedlivým volbám pod dohledem OBSE. Ministři jednoznačně podpořili svrchovanost a nezávislost Běloruska a vyzvali všechny mezinárodní partnery, aby se nevměšovali do jeho vnitřních záležitostí. Rada taktéž potvrdila politickou vůli přijmout co nejdříve nová omezující opatření vůči Bělorusku. V rámci celkového přezkumu vztahů

---

¹¹ Optimism about Libyan ceasefire agreement but devil in the detail. Thearabweekly.com [online], 22/08/2020 [cit. 2020-010-07]. Dostupné z: <https://thearabweekly.com/optimism-about-libyan-ceasefire-agreement-devil-detail>.

¹² Více informací viz Přehled SZBP EU 3/2020, s. 11. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

¹³ Rada pro zahraniční věci, 21. září 2020. Consilium.europa.eu [online], 21/09/2020 [cit. 2020-10-07]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2020/09/21/>.

¹⁴ Libye: EU uložila další sankce za porušování lidských práv a zbrojního embarga. Consilium.europa.eu [online], 21/09/2020 [cit. 2020-10-07]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/09/21/libya-eu-imposes-additional-sanctions-for-human-rights-abuses-and-arms-embargo-violations/>.

¹⁵ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 8/2020, s. 3 – 4 a 5. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

EU s Běloruskem jednala Rada o možnostech poskytnutí další finanční podpory, která by byla určena občanské společnosti a nezávislým sdělovacím prostředkům.¹⁶

Vztahy EU – Africká unie (AU)

Ministři zahraničí diskutovali o vztazích EU s partnery z Africké unie a o možných způsobech posílení politických i ekonomických vztahů s Afrikou ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Ministři se dohodli, že budou vypracovány společné strategické priority s cílem připravit půdu pro spolupráci v příštím desetiletí a že důraz bude kladen na hmatatelné výsledky v duchu přístupu „tým Evropa“. V této souvislosti si ministři rovněž vyslechli aktuální informace o stavu jednání o dalším postupu po skončení platnosti dohody z Cotonou.¹⁷

Zasedání mezinárodní kontaktní skupiny pro Venezuelu (ICG)

Dne 17. září 2020 se uskutečnilo formou videokonference zasedání mezinárodní kontaktní skupiny pro Venezuelu (ICG)¹⁸ na ministerské úrovni. Zasedání předsedal vysoký představitel EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell. Jednání se poprvé v roli řádného člena zúčastnila Argentina, naopak Bolívie oznámila, že ze skupiny odstoupí. Vysoký představitel na úvod informoval skupinu o svých kontaktech a jednáních s venezuelskými národními aktéry. Následně se uskutečnila diskuze o aktuálním politickém vývoji ve Venezuele a humanitární situaci v zemi, zejména v souvislosti se zhoršující se pandemií covid-19. Na závěr jednání přijala kontaktní skupina ministerské prohlášení.¹⁹ V prohlášení členové ICG opět zopakovali, že jediným udržitelným řešením venezuelské krize je inkluzivní politické, mírové a demokratické řešení, kterého může být dosaženo pouze konáním svobodných, důvěryhodných, transparentních a spravedlivých parlamentních a prezidentských voleb. Členové vyjádřili znepokojení nad zužujícím se demokratickým prostorem v zemi, zejména s ohledem na organizaci nadcházejících parlamentních voleb, a vyzvali k poskytnutí volebních záruk v souladu s mezinárodními normami a ústavou Venezuely. Členové ICG dospěli k závěru, že v současné době nejsou splněny podmínky pro transparentní, inkluzivní, svobodný a spravedlivý volební proces. Pro jeho zajištění musí být odstraněny všechny překážky politické účasti. Mezi ně patří mimo jiné respektování ústavního mandátu demokraticky zvoleného Národního shromáždění, navrácení kontroly nad politickými stranami jejich právoplatným správcům, ukončení diskvalifikace a stíhání politických vůdců, úplné obnovení jejich práv i práv jiných kandidátů na rovnou politickou participaci, komplexní aktualizace seznamu voličů, včetně mladých voličů a venezuelských občanů pobývajících v zahraničí, zajištění nezávislé a vyvážené Národní volební rady, a rovná účast a neomezený přístup všech médií. Členové ICG vítají výzvu pro mezinárodní společenství k pozorování voleb. Nicméně berou na vědomí, že současný volební harmonogram neumožňuje vyslání pozorovatelské mise na volby, ani nenechává stranám dostatek času a politického prostoru k vyjednání podmínek pro důvěryhodné, svobodné a spravedlivé volby. ICG v této souvislosti vyzývá k zaručení minimálních podmínek důvěryhodnosti, transparentnosti a inkluze volebního procesu a

---

¹⁶ Rada pro zahraniční věci, 21. září 2020. Consilium.europa.eu [online], 21/09/2020 [cit. 2020-10-07]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2020/09/21/>.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ EU, Spojené království, Německo, Španělsko, Itálie, Nizozemsko, Portugalsko, Francie, Švédsko, Argentina, Bolívie, Kostarika, Uruguay, Ekvádor.

¹⁹ Venezuela: HR/VP chairs International Contact Group meeting. Eeas.europa.eu [online], 17/09/2020 [cit. 2020-10-06]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85333/venezuela-hrvp-chairs-international-contact-group-meeting_en.

ke schopnosti sledovat volby bez zasahování, včetně nebránění v přístupu k volebnímu procesu. Účinné požadavky na volební pozorovatelskou misi musí být splněny důvěryhodně a včas před jejím nasazením. V souvislosti s humanitární situací ve Venezuele členové ICG opětovně vyjadřují hluboké znepokojení nad zhoršující se humanitární situací v zemi, zhoršenou pandemií covid-19. I přes nedávné rozšíření humanitárního prostoru uvnitř země, včetně povolení zbudování mostu pro humanitární pomoc z EU v srpnu 2020, ICG nadále vyzývá k úplnému, neomezenému a ničím nerušenému přístupu jak pro humanitární personál, tak pro zboží. Je také nutné navýšit podporu ze strany dárců humanitární pomoci, neboť Venezuela zůstává jednou z nejméně financovaných humanitárních krizí na světě. Členové ICG vyjadřují opětovně svou trvalou ochotu prohlubovat kontakty s regionálními a mezinárodními partnery s cílem podpořit společné porozumění a reakci na situaci ve Venezuele, které je klíčové pro pomoc Venezuelanům při obnově demokracie a ústavního pořádku.²⁰

K situaci v Jemenu

Dne 17. září 2020 vydala EU společně s Německem, Kuvajtem, Švédskem, Spojeným královstvím, USA, Čínou, Francií a Ruskem prohlášení ke konfliktu v Jemenu. Společné prohlášení bylo výsledkem schůze, kterou téhož dne uspořádali v souvislosti s konáním 75. Valného shromáždění OSN ministři zahraničních věcí Německa, Kuvajtu, Švédska a Spojeného království s ministry a zástupci Spojených států, Číny, Francie, Ruska a vysokým představitelem EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Cílem jednání bylo projednat naléhavou potřebu dosažení vojenské deeskalace a politického pokroku pro ukončení konfliktu v Jemenu. Skupina vyjádřila plnou podporu zvláštnímu velvyslanci OSN pro Jemen Martinu Griffithsovi a jeho úsilí zprostředkovat dohodu mezi jemenskými stranami, která by zahrnovala opatření pro nastolení celostátního příměří, humanitární a ekonomická opatření a opatření pro obnovu komplexního a inkluzivního politického procesu. Skupina znovu potvrdila pevný závazek mezinárodního společenství k zachování jemenské suverenity, jednoty, nezávislosti a územní celistvosti a nutnost čistě politického řešení krize. Ministři zdůraznili, že je nutné, aby všechny jemenské strany rychle uzavřely komplexní přechodnou dohodu s cílem ukončit konflikt a nastolit přechodné období, v němž by byla moc rozdělena mezi jednotlivé politické a sociální složky, a které by vyústilo k mírovému přechodu a ustavení nové vlády vzešlé z důvěryhodných národních voleb. Skupina v této souvislosti vyzvala vládu Jemenské republiky i skupinu Hútíů, aby konstruktivně a nepřetržitě spolupracovali na dosažení dohody se zvláštním velvyslancem OSN. Sousední země Jemenu skupina vyzvala, aby toto úsilí společně podporovaly. V návaznosti na zprávu zástupce generálního tajemníka OSN pro humanitární záležitosti o rizicích zabezpečení potravin v Jemenu skupina v prohlášení konstatuje, že ekonomické a humanitární ukazatele poukazují na rostoucí potravinovou nejistotu a existuje realistická vyhlídka, že Jemen bude tento rok postihnut hladomorem, pokud bude dlouhodobě narušen dovoz potravin nebo budou přetrvávat překážky v jejich distribuci, které ještě posiluje probíhající pandemie covid-19. V tomto ohledu skupina vyjádřila hluboké znepokojení nad tím, že plán humanitární reakce OSN získal v letošním roce pouze 30 % finančních prostředků, které jsou potřeba. Skupina vyjádřila uznání Spojenému království, USA, Švédsku, Kuvajtu a EU za to, že od konání závazné konference k plánu humanitární reakce OSN dne 2. června 2020 přislíbili přispět ještě dodatečným finančním příspěvkem v celkové

---

²⁰ International Contact Group on Venezuela Ministerial Declaration. Eeas.europa.eu [online], 17/09/2020 [cit. 2020-10-06]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85334/international-contact-group-venezuela-ministerial-declaration_en.

výši přes 350 milionů amerických dolarů. Skupina také vyzvala všechny dárce, aby pro zabránění hladomoru okamžitě vyplatili stávající přísliby a zvážili další příspěvky.²¹

Posílení strategického partnerství EU – OSN pro udržení míru a řešení krizí

Dne 29. září 2020 podepsala Evropská unie při příležitosti zasedání 75. Valného shromáždění OSN v New Yorku rámcovou dohodu s Organizací spojených národů o posílení spolupráce a kolektivní reakce při mírových operacích a řešení krizí. Rámcová dohoda má za cíl usnadnit operativní koordinaci a posílit komplementaritu mezi terénními misemi EU a OSN v oblasti logistiky a poskytování lékařské a bezpečnostní podpory. Tato dohoda umožní zejména OSN a EU rozšířit spolupráci v poskytování podpůrných služeb misím a operacím. Rámcová dohoda doplňuje stávající ujednání o spolupráci mezi EU a OSN a odráží vzájemný závazek k posilování multilateralismu a řádu založenému na pravidlech a přesvědčení, že je nutné posilovat strategickou a operativní spolupráci v reakci na globální krize, hrozby a výzvy, kterým nemohou jednotlivé národy čelit samostatně. Důležitost mnohostranných opatření a spolupráce demonstruje i aktuálně probíhající pandemie covid-19.²²

Evropská unie a OSN spolupracují při řešení krizí po celém světě již od roku 2003, kdy byly zahájeny první vojenské operace a civilní mise EU v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky EU (SBOP). Spolupráce EU – OSN byla zahájena v roce 2003 na západním Balkáně. Téhož roku bylo dne 29. září přijato i společné prohlášení o spolupráci mezi OSN a EU při řešení krizí. Spolupráce EU a OSN v této oblasti se od té doby geograficky rozšířila i do oblasti Afriky a na Střední východ a strategické partnerství bylo posilováno i formálními kroky, naposledy v září roku 2018, kdy se EU a OSN dohodla na přijetí nového souboru výhledových priorit pro spolupráci na mírových operacích a řešení krizí v letech 2019–2021. EU v současné době provádí 11 civilních a 6 vojenských misí a operací. Z toho 13 těchto misí probíhá souběžně s misemi OSN, a to v následujících zemích: Malí (ve spolupráci se společnými silami zemí G5 Sahel), Středoafričké republiky, Somálsku, Kosovu, Bosně a Hercegovině, Libyi a Iráku a Izraeli/Palestině. Členské státy EU jsou zároveň společně největším finančním přispěvatelem do rozpočtu OSN na udržování míru, v roce 2018 jejich příspěvky tvořily téměř 32 % daného rozpočtu.²³

K situaci v Náhorním Karabachu

Dne 27. září 2020 došlo k eskalaci napětí mezi Arménií a Ázerbájdžánem na tzv. linii doteku (Line of Contact) v oblasti Náhorního Karabachu, které vyvrcholilo vypuknutím otevřených bojů s vojenskými i civilními ztrátami. Ozbrojený konflikt o oblast Náhorního Karabachu, enklávy na území Ázerbájdžánu s převážně etnicky arménským obyvatelstvem, vypukl poprvé roku 1988, kdy měl za následek přibližně 30 000 obětí na životech a statisíce lidí, kteří z oblasti uprchli.

---

²¹ Yemen: Joint Communiqué by Germany, Kuwait, Sweden, the United Kingdom, the United States, China, France, Russia and the European Union on the conflict in Yemen. Eeas.europa.eu [online], 17/09/2020 [cit. 2020-10-5]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85320/yemen-joint-communicé-germany-kuwait-sweden-united-kingdom-united-states-china-france-russia_en.

²² UN and EU sign agreement to enhance cooperation and strengthen response in peace operations. Eeas.europa.eu [online], 29/09/2020 [cit. 2020-10-07]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/86045/un-and-eu-sign-agreement-enhance-cooperation-and-strengthen-response-peace-operations_en.

²³ Reinforcing the EU-UN Strategic Partnership on Crisis Management. Eeas.europa.eu [online], Spetember 2020 [cit. 2020-01-07]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/factsheet_1eu_un_missions_september2020.pdf.

Náhorní Karabach, který se s podporou Arménie odtrhl a vyhlásil separatistickou republiku bez mezinárodního uznání, se od té doby stal stálým zdrojem napětí a obnovujícího se konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem, jenž oblast považuje za okupovanou. Aktuální boje na linii doteku jsou největší konfrontací v oblasti, ke které došlo od roku 1993 – 1994.²⁴

Evropská unie se k obnovenému konfliktu vyjádřila prostřednictvím vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrella, který v prohlášení ze dne 27. září 2020 vyslovil jménem EU požadavek na okamžité zastavení nepřátelských akcí, deeskalaci a přísné dodržování příměří. Dále zdůraznil bezpodmínečnou nutnost návratu k jednání o urovnání konfliktu v Náhorním Karabachu pod záštitou spolupředsedů Minské skupiny OBSE.²⁵ Situace v oblasti Náhorního Karabachu byla zařazena i na pořad jednání říjnové Evropské rady.

---

²⁴ Nagorno Karabakh: Remarks by the High Representative / Vice-President Josep Borrell at the EP plenary debate on the resumption of hostilities between Armenia and Azerbaijan. Eeas.europa.eu [online], 07/10/2020 [cit. 2020-10-08]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/86498/nagorno-karabakh-remarks-high-representative-vice-president-josep-borrell-ep-plenary-debate_en.

²⁵ Nagorno Karabakh: Statement by the High Representative/Vice-President Josep Borrell. Eeas.europa.eu [online], 27/09/2020 [cit. 2020-10-08]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/85862/nagorno-karabakh-statement-high-representativevice-president-josep-borrell_en.

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Přehled vnější činnosti EU; EU a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Ibrahim, K.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP č. 09/2020	První vydání edice: leden 2005
Datum: září 2020	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: Srbsko; Kosovo; Kanada; ASEAN; Čína; SZBP; Jemen; FAC; Venezuela; Libye; Bělorusko; Africká unie; SBOP; OSN; Náhorní Karabach.	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Klára Ibrahim (SZBP), tel. 2241, email: ibrahimk@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz